

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії держави і права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 18 лютого 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія держави і права України
Викладач (-і)	Присташ Лідія Тихонівна, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри теорії та історії держави і права
Контактний телефон викладача	Присташ Лідія Тихонівна (0342) 59-61-33
Е-mail викладача	Присташ Лідія Тихонівна lidiya.prystach@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D1%83-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія виникнення, змін і розвитку типів та форм держави і права, а також конкретних державних органів і правових інститутів народів, що населяли і населяють територію України. Історія держави і права України вивчає політичні та правові інститути практично аж до сьогодення, допомагаючи певною мірою зрозуміти сутність чинного права, негативні та позитивні сторони.</i></p> <p><i>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Держава і право України у феодальний період.</i> <i>2. Держава і право України в Новий період.</i> <i>3. Держава і право України в Новітній період.</i> <p><i>Історія держави і права України є однією з правових дисциплін, яку вивчають на першому курсі. Вона охоплює розвиток усіх галузей права, всі аспекти еволюції держави, її механізм, форму державної єдності та ін.</i></p> <p><i>Навчальна дисципліна «Історія держави і права України» є своєрідним вступом до спеціальних юридичних дисциплін (конституційне, цивільне, трудове, кримінальне, процесуальне право та ін.) і ґрунтовного їх вивчення, у тому числі глибокий аналіз важливих законодавчих актів, що потрібне не лише для підвищення якості історико – правової підготовки студентів та їх загальної правової культури, але й для всебічного глибокого усвідомлення галузей діючого права. Основними джерелами цієї навчальної дисципліни виступають: підручники, посібники, документи і нормативні матеріали, енциклопедичні і довідкові видання, спеціальна література з окремих проблем історії держави і права України.</i></p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою дисципліни є ознайомлення студентів з проблемами розвитку і еволюції держави і права на території України, вивчення та узагальнення досвіду минулого, пізнання і використання закономірностей суспільного розвитку.</i></p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p><u>знати</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - еволюцію української державної традиції в цілому та вплив на її формування міжнародного та європейського права; - розвиток механізмів державної влади в Україні; - зародження та функціонування правової системи в цілому і окремих галузей права України. 	

<p>вміти: охарактеризувати розвиток української держави, як в часових так і в просторових рамках на основі навчального матеріалу(або такого, що одержав ґрунтовне теоретичне висвітлення) за такими блоками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загально-історичний огляд; - суспільний лад; - державний лад; - правова система. 			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		34	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		36	
самостійна робота		110	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	081 Право	1	нормативний
Тематика курсу			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
		сам. роб.	
Модуль I. Держава і право України у феодальний період.			
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Періодизація курсу, його значення на сучасному етапі розбудови України. Становлення і розвиток держави і права Київської Русі.		4	4
Тема 2. Суспільно-політичний лад і право Галицько-Волинського князівства		2	2
Тема 3. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої		4	4
Тема 4. Суспільно-політичний лад і право Козацько-гетьманської держави (сер. XVII - кін. XVIII ст.).		4	4
Модуль II. Держава і право України в Новий період.			
Тема 5. Суспільно-політичний лад і право західноукраїнських земель у складі Австрії та Австро-Угорщини		2	2
Тема 6. Суспільно-політичний лад і право України у другій половині XIX ст.		2	2
Модуль III. Держава і право України в Новітній період.			
Тема 7. Суспільно-політичний лад і право у період Відродження Української держави (1917-1920РР.)		4	4
Тема 8. Суспільно-політичний лад і право Західноукраїнської народної республіки (1918-1923 РР.)		2	2
Тема 9. Утворення СРСР та зміни у суспільно-політичному житті України		2	2
Тема 10. Вхідження Західної України та Північної Буковини до складу України (1939-1940 РР.)		2	4
Тема 11. Зміни у державному апараті та праві України в роки Другої Світової війни (1941-1945 РР.)		2	2
Тема 12. Організація і діяльність органів народної влади в Закарпатті (1944-1945 РР.)		2	2
Тема 13. Розпад СРСР та відродження Української, суверенної, незалежної, соборної держави		2	2
ЗАГ.:		34	36
6. Система оцінювання курсу			
Загальна	Загальна система оцінювання <i>навчальної дисципліни</i> є уніфікованою в		

система оцінювання курсу	межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами 2-х контрольних робіт. Роботи виконуються у відповідності до графіку контролю самостійної роботи, який розміщено на інформаційному стенді та сайті кафедри.</p> <p>На контрольні роботи №1 та №2 вноситься 27 варіантів, кожен з яких складається з 4-ох завдань. Перших 3-и питання є описовими і оцінюються по 6 балів кожне, 4-те питання передбачає коротку відповідь і оцінюється в 2 бали. Максимальний бал за контрольну роботу становить 20 балів.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання. Варіанти індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua</p>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика курсу

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових самостійних робіт за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік питань міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських занять та з самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором студента) – **Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kttidip.pnu.edu.ua/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D1%83-2/>**

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського

8. Рекомендована література

1. Історія держави і права України [Текст] : посіб. для підгот. до іспиту / Д. А. Шигаль. - Харків : Право, 2017. - 249, [1] с. - Бібліогр.: с. 249-[250].
2. Історія держави і права України: практикум [Текст] : навч. посіб. для курсантів, студентів, слухачів ВНЗ МВС України / М. Ю. Бурдін [та ін.] ; [за ред. М. Ю. Бурдіна] ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. - Харків : Бровін О. В. [вид.], 2017. - 443 с.
3. Історія держави і права України: практикум [Текст] : навч. посіб. для курсантів, студентів, слухачів ВНЗ МВС України / М. Ю. Бурдін [та ін.] ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. - Харків : Бровін О. В. [вид.], 2017. - 443 с.
4. Історія держави і права України [Текст] : курс лекцій. - Київ : Фенікс, 2018. - 496 с.
5. Історія держави і права України. Курс лекцій / В.М. Щербатюк (кер. авт. кол.), П.П. Захарченко, О.В. Кузьминець та ін.; за ред. В.М. Щербатюка. – К.: Видавництво «Фенікс», 2018. – 496 с.
6. Історія держави і права України : навчально-методичний посібник / А. Є. Шевченко, С. В. Кудін – Вінниця: ТОВ «Твори» - 2020. – 688 с.
7. Історія держави і права України (схеми і таблиці): навчальний посібник / О. В. Шкуратенко, Д. І. Курас та ін. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 170 с.
8. Глосарій юридичних понять і термінів з «Історії держави і права України», «Історії держави і права зарубіжних країн», «Історії вчень про державу і право» : у 2-х ч. Ч. 1: А-Л / укладачі: А. Є. Шевченко, С. В. Кудін, М. М. Корінний ; за ред. А. Є. Шевченка. – Вінниця : ТВОРИ. 2020. – 552 с.
9. А. Є. Шевченко, С. В. Кудін, А. А. Настюк. Становлення та розвиток князівської влади в Київській Русі в IX – на початку XII ст. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 468 с.
10. Історія держави і права України – Трофанчук Г. І., 2021 р.
11. Історія держави і права України. Підручник за редакцією професора В. Д. Гончаренка 2019 рік.
12. Історія держави і права. Навчальний посібник (у схемах і таблицях) Дмитро Забзалюк.

Викладач _____ Присташ Л.Т.